

OSNOVE RANOKRŠĆANSKE ARHEOLOGIJE + PROSEMINAR OSNOVE RANOKRŠĆANSKE IKONOGRAFIJE

Nositelj: dr. sc. Mirjana Sanader, red. prof.

Izvođači: dr. sc. Mirjana Sanader, red. prof.; dr. sc. Iva Kaić, v. asist.; dr. sc. Vinka Matijević, poslijedoktorandica

Status kolegija: obavezni

Oblik nastave: 2 P + 2 S (2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno, 60 sati ukupno)

Broj ECTS bodova: 5

Trajanje: 6. semestar (ljetni) preddiplomskog studija arheologije

Uvjeti za stjecanje bodova: a) nazočnost na 80% predavanja + uspješno položen pismeni ispit koji se temelji na sadržajima iz predavanja i zadane literature

b) 100% nazočnost na proseminaru,

c) prezentacija rada u unaprijed dogovorenom terminu

d) predaja prezentacije i rada u unaprijed dogovorenom terminu.

Način ocjenjivanja kolegija: pismeni ispit i ocjena iz proseminara

Proseminar se ocjenjuje brojčanom ocjenom – „odličan“ (5), „vrlo dobar“ (4), „dobar“ (3),

„dovoljan“ (2) i „nedovoljan“ (1).

Ukupnu ocjenu proseminara čine:

a) pisani rad (50% ukupne ocjene),

b) izlaganje vlastitog rada (25% ukupne ocjene)

c) sudjelovanje u raspravama nakon izlaganja radova (25% ukupne ocjene)

Ukupnu ocjenu iz kolegija čini srednja vrijednost ocjene iz pismenog ispita i ocjene iz proseminara.

Ciljevi kolegija: Cilj ovoga predmeta je na temelju predavanja i proseminara savladavanje temeljnih znanja iz područja ranokršćanske arheologije iz razdoblja vladavina cara Konstantina i njegovih nasljednika. Studenti će pisanjem proseminarskih radova moći usvojiti znanja o ranokršćanskoj ikonografiji na primjeru arheoloških nalaza iz Hrvatske i s područja čitavog Rimskog carstva.

Ishodi učenja: Studenti će moći objasniti povijesnu pozadinu i kronologiju pojave i razvoja ranoga kršćanstva, dati definiciju ranokršćanske arheologije kao jedne od grana arheologije, prepoznati i pravilno interpretirati ranokršćansku arhitekturu, mozaike, slikarstvo, kiparstvo i

predmete umjetničkog obrta na području Rimskoga carstva s posebnim naglaskom na područje Hrvatske, objasniti razvoj liturgije i crkve u ranome kršćanstvu na primjeru antičkih literarnih izvora, interpretirati društvene i religijske promjene koje donosi kršćanstvo te steći vještine nužne za daljnji rad na diplomskom studiju arheologije. Studenti će moći sudjelovati u kritičkoj raspravi nakon izlaganja proseminarskih radova ostalih studenata, primijeniti metodološki ispravan način pisanja proseminarskog rada, steći kompetencije ciljanog skupljanja podataka i interpretacije podataka, izložiti proseminarski rad pred drugim studentima, samostalno prepoznati ikonografske motive na ranokršćanskim mozaicima, freskama, sarkofazima i na predmetima umjetničkog obrta te steći vještine nužne za daljnji rad na diplomskom studiju arheologije.

Sadržaj kolegija:

1. Proseminarska radionica (povijesni okvir + osnove pretraživanja kataloga i baza podataka potrebne za samostalno pretraživanje literature)
2. Proseminarska radionica (uvod + osnovne napomene o načinu pisanja proseminarskog rada.
3. Proseminarska radionica (literatura–definicija + osnovne napomene o načinu izlaganja i prezentiranja proseminarskog rada)
4. Pregled ranokršćanskog arheološkog nasljeđa predkonstantinovog razdoblja + Izlaganja studentskih proseminarskih radova
5. Osnivanje Konstantinopola i profana arhitektura konstantinovog razdoblja u Rimu + Izlaganja studentskih proseminarskih radova
6. Prve crkve u Rimu i njihovi graditeljski uzori + Izlaganja studentskih proseminarskih radova
7. Bazilike s ophodom+ Izlaganja studentskih proseminarskih radova
8. Ranokršćanske crkve u Palestini + Izlaganja studentskih proseminarskih radova
9. Pregled ranokršćanskog graditeljskog nasljeđa u Carstvu+ Izlaganja studentskih proseminarskih radova
10. Dvojne crkve+ Izlaganja studentskih proseminarskih radova
11. Počeci hodočašćenja i samostana + Izlaganja studentskih proseminarskih radova
12. Sarkofazi + Izlaganja studentskih proseminarskih radova
13. Mozaici + Izlaganja studentskih proseminarskih radova
14. Ranokršćanstvo u Hrvatskoj u doba Konstantina i njegovih nasljednika+ Izlaganja studentskih proseminarskih radova
15. Pismeni ispit + Izlaganja studentskih proseminarskih radova

Popis obavezne literature

1. M. Sanader, Ranokršćanska arheologija – Od početaka do konstantinskog obrata, Zagreb: Školska knjiga, 2016.
2. R. Krautheimer, Early Christian and Byzantine Architecture, Kingsport 1986.

Popis izborne literature

1. Popis dodatne literature za pisanje proseminarskog rada se mijenja jer on ovisni o zadanoj temi.
2. A. Rebić, J. Fućak, B. Duda (ur.), Jeruzalemska Biblija. Stari i Novi zavjet s uvodima i bilješkama iz La Bible de Jerusalem, Zagreb 1994
3. A. Badurina (ur.), Leksikon ikonografije, simbolike i liturgike zapadnog kršćanstva, Zagreb 1990.
4. Lexikon der christliche Ikonographie 1 – 8, Rom – Freiburg – Basel – Wien 2004.

